

Polski Uniwersytet na Obczyźnie

Filozofowie na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie

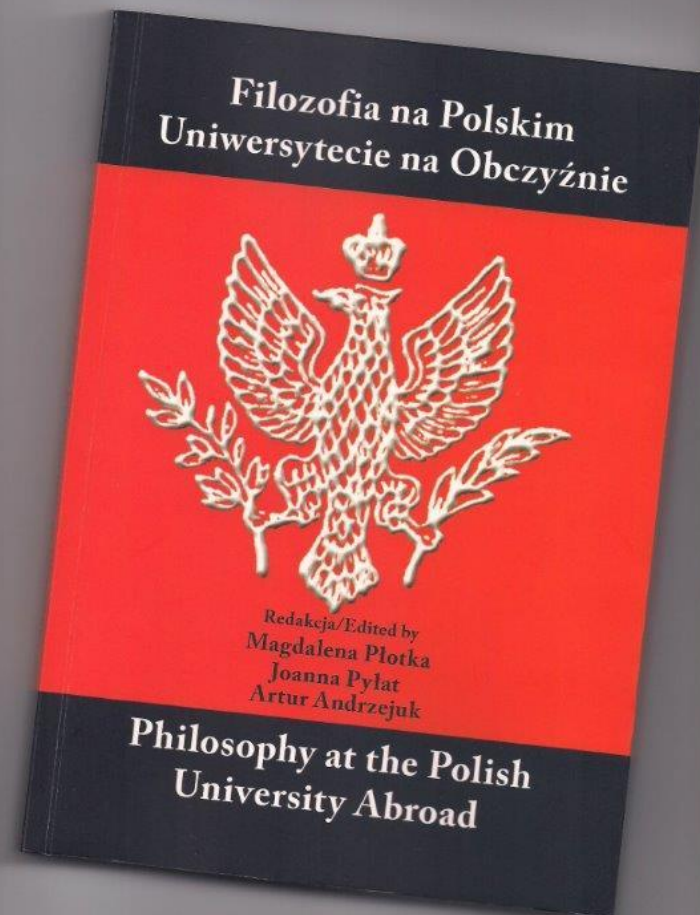

ARTUR ANDRZEJUK

Założenia

- Brano pod uwagę następujące kryteria:
  - Publikacje z filozofii
  - Nauczanie filozofii

Adam Żółtowski (1881 - 1959)

- Rozwijał doktrynę neoheglizmu w kierunku rehabilitacji filozofii G. W. F. Hegla
- Chciał wyklądać doktrynę tego myśliciela w sposób najbardziej zbliżony do polskiej mentalności i kultury umysłowej.
- Wzorem była filozofia A. Cieszkowskiego.
  - za Cieszkowskim krytykował heglowską filozofię dziejów, zarzucając jej, że ma charakter nazbyt teoretyczny, nie przejawia zainteresowań przyszłością oraz lekceważy rolę jednostek w rozwoju społeczeństw.

Eugeniusz Jarra (1881-1973)

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-N-238

Historyk filozofii prawa, do 1939 na Uniwersytecie Warszawskim, na Polskim Uniwersytecie za Granicą we Francji i Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie w Anglii. Uważał, że prawo naturalne jest psychicznie doświadczane, jako wewnętrzny "głos sprawiedliwości", stanowiąc przez to idealny wzór prawa pozytywnego. Ten wzór jest postulatem skierowanym do władzy ustawodawczej i powinien stanowić element polityki państwa prawa.

Augustyn Jakubisiak (1884 – 1945)

Augustyn JAKUBISIAK

NOWA KONCEPCJA FILOZOFII

- Podstawą realistyczna logika i matematyka
  - „konkretyzm”
- Powrót do konkretnu
  - unikanie abstrakcji i idealizacji
- Zmiana charakteru pojęcia
  - nie zakresowe lecz „treściowe”
- Zwracanie uwagi na różnice między rzeczami, a nie podobieństwa

Jan Ostrowski-Naumoff (1901-1986)

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-K-12429-3

Józef M. Bocheński (1902- 1995)

FAZY ZAINTERESOWAŃ

- neotomistyczny (1934–1940),
- historyczno-logiczny (1945–1955),
- sowietologiczny (1955–1970),
- systematyczno-analityczny (1970–1995).
  - Jedyną prawdziwą filozofią, jedyną filozofią zasługującą na miano nauki, jest filozofia analityczna.

Tymon Terlecki (1905 – 2000)

Ps. Benvenuto, A. Janowski, J. Rogowski

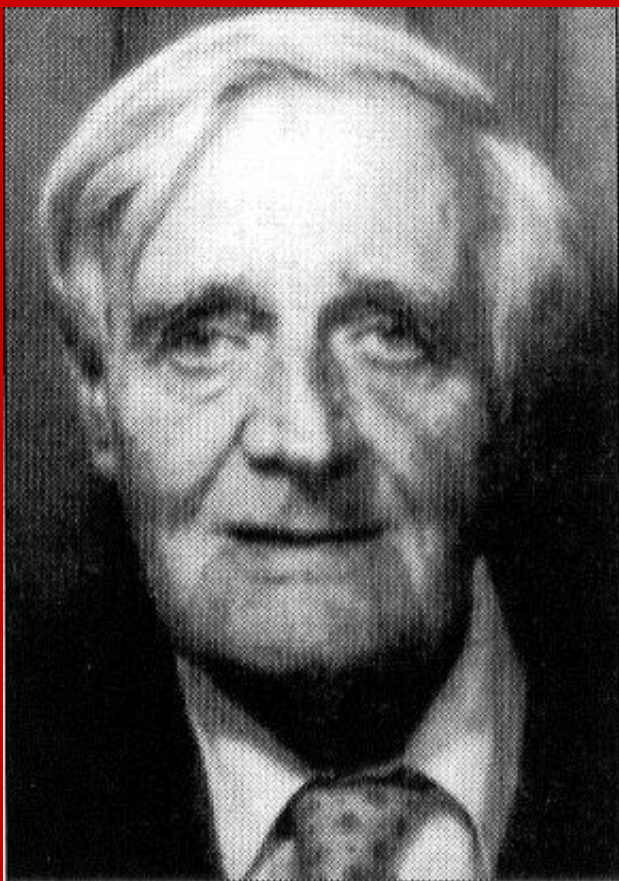
Tymon Terlecki
(z archiwum Jerzego Timoszewicza)

- Nie uważał się za filozofa, lecz krytyka i teatrologa
- Zajmował się jest jednak
  - filozoficznymi podstawami kultury
  - analizą polityki, relacji między państwami i narodami
- zwolennik chrześcijańskiego personalizmu
- stał na stanowisku obrony wartości uniwersalnych (tak jak Norwid, Brzozowski)

Wiesław Strzałkowski (1909 – 1988)

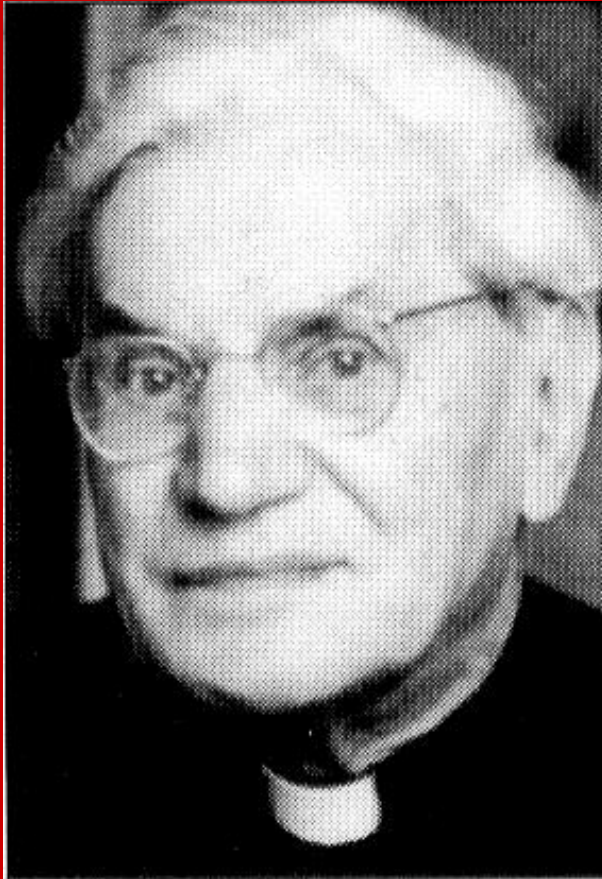

Wiesław STRZAŁKOWSKI

- **Jedność myślenia i działania**
  - filozofia pozwoli poznać prawdę o działaniu ludzi i społeczeństw
  - ta prawda umożliwi ludziom na zbudowanie lepszych stosunków międzyludzkich i międzynarodowych
- **Próby jednoczenia myślenia i działania u wielkich myślicieli**
  - Platon
- **Szczególna cecha filozofii polskiej: jedność myślenia i działania**
  - praktycyzm
  - „ton moralny”

Jerzy Mirewicz (1909 – 1996)

Jerzy MIREWICZ

- Interesowała go filozofia Boga i filozofia człowieka
- Relację człowiek-Bóg uważał za podstawową dla człowieka.
- Z jej punktu widzenia analizował moralność indywidualną, historię, politykę, kulturę

Irena Szumilewicz-Lachman (1912-2002)

Irena LACHMAN

- Interesowała się teorią nauki, którą traktowała jako wartość autoteliczną (samą w sobie)
- Cel uprawiania nauki ma być:
  - spójny,
  - możliwy do osiągnięcia,
  - bezstronny,
  - ma dać wskazówki przy wyborze najlepszej teorii,
  - ma zawierać ideę prawdy
    - tj. prawdę w rozumieniu Tarskiego - przy poprawności przesłanek i rozumowań - stanowiącą wynik wnioskowania

Czesław Lejewski (1913 – 2001)

Logika wolna

Próba stworzenia logiki uniwersalnej, obejmującej przedmioty nie istniejące

$\exists x (x \text{ does not exist})$

("Istnieje takie x, że x nie istnieje")

Józef Gula (1926-2012)

- Kapłan Towarzystwa Chrystusowego – teolog (UJ) i filozof (PUNO).
- Jest od 1989 r. profesorem filozofii na PUNO
- W latach 1998-1999 pełnił funkcję prorektora PUNO

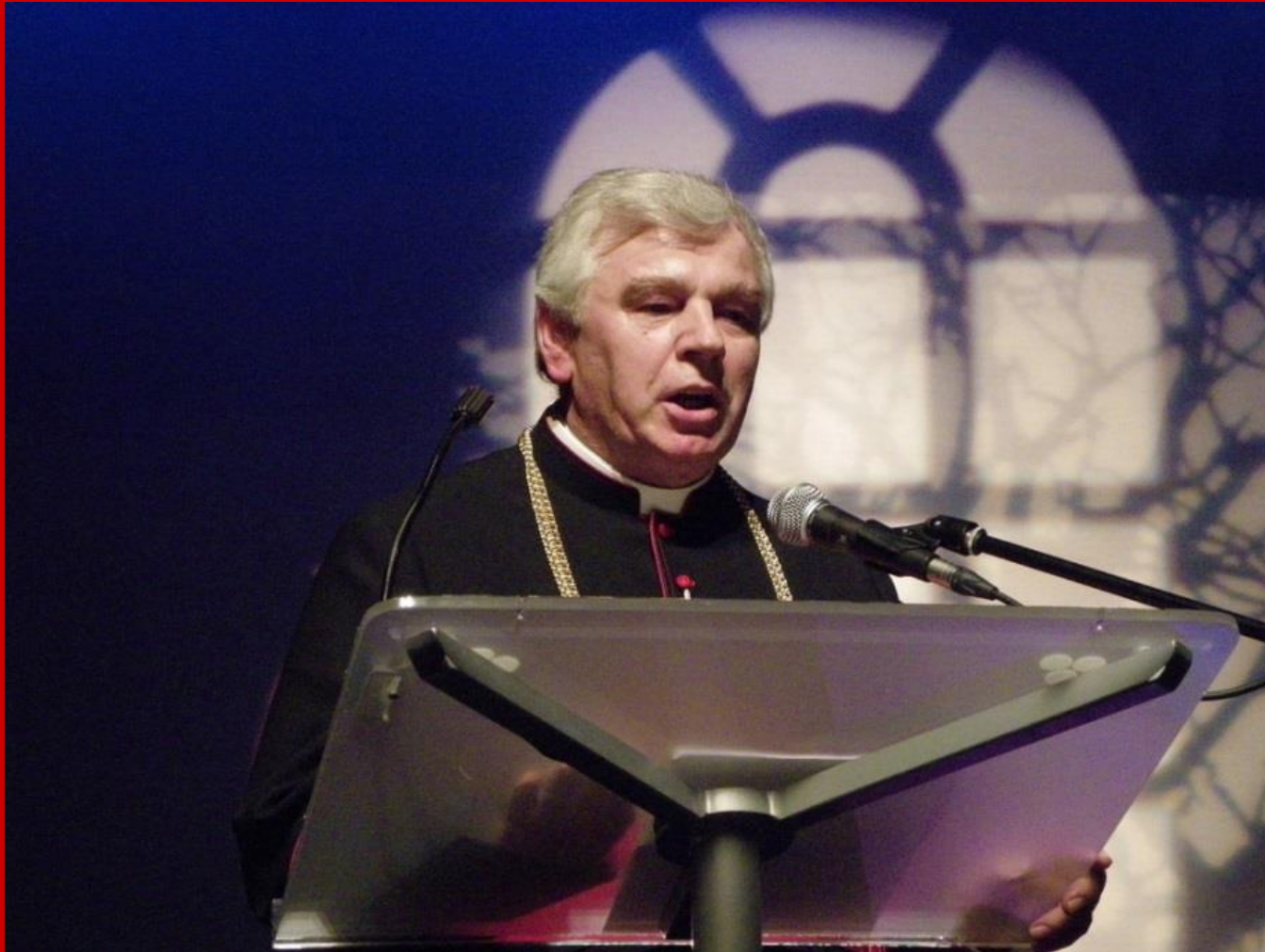

Halina Taborska (ur. 1933)

Władysław Wyszowadzki (ur. 1949)

Marek Prokop (ur. 1951)

W filozofii interesuje mnie identyfikowanie realnie istniejących bytów i odróżnianie ich od bytów wirtualnych (możliwych), wymyślonych przez człowieka, a które większość współczesnych teorii filozoficznych bierze za realnie istniejące przez co prowadzi naszą kulturę w ślepy zaułek świata wirtualnego, a nie realnego. Dlatego lubię Arystotelesa, Tomasza z Akwinu, Gilsona, Swieżawskiego, Gogacza.

(25 marca 2011)

Książka

**Filozofia na Polskim
Uniwersytecie na Obczyźnie**

Redakcja/Edited by
Magdalena Płotka
Joanna Pylat
Artur Andrzejuk

**Philosophy at the Polish
University Abroad**

Dr Magdalena Płotka

UKSW - PUNO

Fawley Court, 2009,
fot. Cornelia Baurer-Borzęcka

Dziękuję za uwagę!

Zapraszam do zapoznania się z książką - a przez z nią - z dziejami filozofii polskiej na PUNO.